

tüzeltek rájuk. A doberdói fensikön élénk aknavető harcok voltak, melyek az éjszakába is benyúltak.

Höfer altábornagy.

ELSÜLYESZTETTÜK A MONGE FRANCIA TENGERALATTJÁRÓT.

BUDAPEST, dec. 31. (Hivatalos.) Folyó hó 29-én reggel egy öt torpedórombolóból és a Helgoland cirkálóból álló flottillánk a Monge francia tengeralattjárót megsemmisítette, két tisztet és tizenöt főnyi legénységet elfogott, azután a durazzói kikötőben egy gőzöst és egy yvitorlást ágyutüzzel elsüllyesztett és több szárazföldi üteget elhallgattatott. Eközben két torpedórombolónk aknába ütközött, aminek következtében az egyik, a Lika elsüllyedt, a Triglav pedig súlyosan megsérült. A tisztek és a legénység legnagyobb részét megmentettük. A Triglavot elvontatták, azonban néhány óra múlva el kellett süllyeszteni, minthogy több tulnyomó erejű ellenséges cirkáló és torpedóromboló az egész flottilla visszavonulási útját fenyegette. Flottillánk visszatért a bázisául szolgáló kikötőbe. Az ellenséges hajók között csak Bristol és Falmouth típusu angol cirkálókat és Bouclier típusu francia torpedórombolókat lehetett világosan felismerni.

A flottaparancsnokság.

A Lika és Triglav torpedórombolók 1912-13-ban épültek a fiumei Danubius-hajógyárban. A hivatalos kimutatásokban a következő adatokkal szerepelnek: Hosszúság 83,5, szélesség 7,8, mélyjárás 2,5 méter, gyorsaság 32,5 tengeri mértföld. Fegyverzet: 2 drb. 10 cm-es, 6 drb. 7 cm-es ágyú és 2 drb. 53 cm. átmérőjű torpedóvető. Személyzet 90 fő.

Balkán harctér.

VETÉSKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, dec. 31. (Hivatalos.) Lényeges esemény nem történt.

Höfer altábornagy.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, dec. 31. A nagy főhadiszállás jelenté: A helyzet változatlan.

A legfőbb hadvezetőség.

Francia-belga harctér.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, dec. 31. A nagy főhadiszállás jelenté: Az angolok kísérletei, hogy Liletől északnyugatra meglepetésszerűen

benyomuljanak állásainkba, a december 29-ére virradó éjjel meghiúsultak. Csapataink kisebb éjszakai vállalkozása Alberttől délkeletre sikerrel járt és néhány tucat angol elfogásával végződött. A Hartmannsweilerkopfon tegnap visszafoglaltuk a francia kézen maradt árokrészeket. Egyébként az arcvonal több pontján kedvező megfigyelési viszonyok mellett időnként élénk tűzhar-

cok folytak. A repülők tevékenysége is mindkét részlől élénk volt. Egy ellenséges repülőraj megtámadta Vervique és Menin helységeket és az ottani, vasuti épületeket. Katonai kár nem esett, azonban hét lakos megsebesült és egy gyermek meghalt. Cambreytől északnyugatra légi harcban lelőttünk egy angol repülőgépet.

A legfőbb hadvezetőség.

A tengerészeti hatóság átszervezése.

A Tengerpart karácsonyi számának A tenger című cikke nagy feltűnést keltett a közlekedési viszonyaink iránt érdeklődő szakkörökben, mert bebizonyította hogy a hajózási ipar egy olyan kincsésbánya, melyet az ország eddig ki nem aknázott és melyet a jövőben, épugy mint a bihari alumíniumbányákat, intenzív módon fejleszteni kell. Ennek azonban az az egyik előfeltétele, hogy az ország szolgálatára álljon egy olyan intézmény, amelyik a hajózással való közvetlen érintkezése mellett, a nemzet javára hasznosá tegye a rendkívüli jövedelmező hajózási ipart. Ennek az intézménynek nagy koncepcióval kell megteremnie és döntő hatáskörrel kell felruházva lennie.

Edig a tengerészeti hatóság szolgálta ezt a célt. Ennek a fontos intézménynek, amelynek hatásköre az egész tengeremlékre kiterjed, megalapítása óta vagyis Zichy József gróf kormányzása óta, fokozatosan megszorították és gyakorlati hatáskörét. Szolgálati szabályzata tele van intézkedésekkel és gyakorlatilag hatáskörét kívül helyeztetett, személyzete pedig oly elhanyagoltan részesült, mely munkakörét teljesen elvette, mert tisztviselő semmiképen nem látják biztosítva jövőjüket, holott más közlekedési intézmények személyzete, mint például a vasutaké, tisztességes körülményben részesült.

A szolgálati szabályzat elértéktelenségeinek egyik oka az, hogy a legfőbb rendelkezéseit a Szell-féle kormányrendelet a fiumei kormányzóságra ruházta át. Igaz ugyan, hogy Egan miniszteri tanácsos még 1902-ben Fiume közgazdasági helyzetéről és jövőjéről egy oly értékes emlékiratot készített, melynek nagy része átment az 1904. és 1908. évi investációs törvényekbe és melynek áldásait ma is élvezzi Fiume kereskedelme, de az erők szétforgácsolása, épen ebből a példából ítélve, csak meglátsítja a sikert.

Egységes és egyöntetű kereskedelmi és politikai szervre van szükségünk, hogy a kereskedelem és a közlekedés egyetértő

célzattal működhesen a háború után. Erre a célra igen alkalmas volna a tengerészeti hatóság, de szükségesnek tartjuk ennek teljes átszervezését.

Ezt a reformot két irányban látjuk megoldhatónak. Elsősorban hatásköri megállapítás, másodsorban pedig gyökeres személyzeti szervezés útján. A tengerészeti hatóság hatáskörébe volnának általában utalandók az összes hajózási ügyek és főképen azok, amelyek jelenleg a kereskedelemügyi miniszteriumban vannak összpontosítva. A szabad hajózás egységes és alapos rendezése és új vonalakba való terelése elsőrendű szükségesség. A szubvencióit élvező hajózási vállalatok összes ügyeinek érdemleges elintézése szintén a tengerészeti hatóság munkakörébe tartozik. Azt pedig, ami törvényhozási döntést követel, szintén a tengerészeti hatóságnak kellene a szokott módon előkészíteni, úgy amint ez a tengeri magánjogi kódexszel történt.

Miután a közlekedési ügyek egyöntetű szakavatott kezelése képezi egyik legfontosabb tényezőjét a sikernek, szükséges volna, hogy a kikötő forgalmi alimentációjának eszközei, így a vasuti vonalak kiépítésének, valamint a Száva és Kulpa csatornának állandó sürgetése, esetleg az ezekre vonatkozó új javaslatok megtétele elsősorban a tengerészeti hatóság feladatai közé soroztassék. Erre rendkívüli súlyt fektetünk, mert a Samac-Doboj és a Száva-Kulpa csatornák kiépítésével elérnők a nyersárúknak Fiuméba való olcsó továbbítását. Ha pedig a budapest-fiumei vonal kettős sínpárja mellett egy tengerparti vasut is létesítenénk, úgy a fiumei kikötő könnyen hozzájuthatna Lika-Krbava vármegye óriási faanyagához és érceihez, ezenfelül pedig ez a tengerparti vasut az idegenforgalom szempontjából is nagy jelentőséggel bírna. De más vasuti hálózatokról is lehetne még szó, melykről majd más alkalommal fogunk beszélni.

Tehát a kikötő forgalmi alimentációja állandó gondja lehetne a tengerészeti ható-

A KÁRPÁTI HÓ.

Irta: Szabó István.

Tátraszéplak, 1915. november.

A szanatorium mögött már hetek óta fehérnek a tátrai csúcsok s a szelid cukorsüvegekre régóta lázas arccal bámulnak rossz tudójú katonák, de tegnap este nehéz, ólomszürke felhők csuszáltak a lejtők szakállára is, a borzaszöld fenyőrengeteg fölé és reggelre finoman beporozva, kristályosan csillogott minden. Csupa fehérség, megnyugtató, szelid máz az egész tájék s a beteg katonák házparos képpel mondják: Maggyütt, megint maggyütt a kárpáti hó — és köhögnek hozzá. Azután beteszik szájukba a hőmérőt, a zéla esőndben szeliden pi-

páznak vele és, mialatt az ezüstös higanyoszlop mászik, egyre mászik a kis vörös vonal felé, majd azon is túl harmincnyolc-hamminekiloncra, mindnyájan beledondolnak a tavalyi télbe. Törődött testük itt fekszik a tarka takarók alatt, körülöttük szikrázó hófény, de a lelkük már messze kalandoz, patrujba küldik kikémlelni, mi is történt tavaly ilyenkor. És látják... most öltöznek vadonatúj esukasziürkébe, már viszi is őket a katonavonat, kattogva dalol sok fényes kerék és nekik nem csak a mundaérjuk, a lelkük is ünnepléses, ütemesen harmonikázik benne a magyar falu táncos vasárnapja... most szállnak ki a virágos vonatból, mindenütt katonák, hegyek, magyar szó, és mindenütt hó, a Kárpátokba jöttek... az állomásról alig egy-két ösvény

bujik a hegyek közé, a tompa ködben már dübörög az ágyuszó, egyik völgynek neki-vágnak arra észak felé, hamar elnyeli őket a hegyek hideg szája, már nincs semmi, csak a vigasztalomal szürke ég, a hó, a hegyek... csak előre, mindig: egyedül is... már nem bírja a lábuk picike rasztra odadűl a század a havas árokpartra... csak előre, ha enni nem kapnak, hidegen mártogatják kérges ujjukkal a konzervet, amikor van, amikor szabad egyre mászzák a hegyeket... most már rajvonal, fekdű! a hóban... egy pár ott marad, elföldeli a hó... megint előre... sehol senki rajtunk kívül... egyre szakad a hó... szakálla már rég kiütözött minden szemnek... nincs semmi, leszakad a bakancs... az oroszok néha nagyon jól lövöltek, zima je: azok is fáznak... ma se jöt-

ságnak. Ezért nem csak a fiemei és tengerparti kikötőépítési javaslatok volnának a hatáskörébe utalandók, hanem a raktárépítési javaslatok is, továbbá mindazokra a forgalmi eszközökre, — daruk, stb. — vonatkozó javaslatok, melyek a kikötő forgalmát csesőbbá tehetik. De az eljárás egyöntetűsége és így a siker előfeltétele érdekében át lehetne ruházni talán a tengerészeti hatóságra a kereskedelemügyi és földművelésügyi minisztériumokhoz tartozó és Fiumét illető vitás ügyek középfokú elbírálását vagyis a kormányzóság közgazdasági osztályának beszüntetése mellett ezt az osztályt be kellene olvasztani a tengerészeti hatóságba.

Itt csak főbb pontjaiban jeleztük az érdemi reformokat. Természetes azonban, hogy csakis személyzeti reform útján lehetne a célt elérni. Ebből a szempontból mi a következőképen gondoljuk el az átszervezést:

A régi szolgálati szabályzatot át kellene dolgozni és annak kereteit kiszélesíteni. A közigazgatási, a tengerészeti, valamint az építészeti osztály hatáskörének visszaállításával egy közgazdasági osztály volna létesítendő. Ennek a három osztálynak a működési köre nem szorul bővebb magyarázatra. De a közgazdasági osztály létesítése nézetünk szerint a nemzeti forgalom érdekében is elemi szükségesség. Ennek az osztálynak az volna a hivatása, hogy a konzulatusok útján a külföldről összegyűjtse a hasznosítható anyagot, azt feldolgozza, a mi viszonyainkra alkalmazza és a többi osztályokkal folytatott eszmecserék útján konkrét javaslatokat dolgozzon ki. Van a külföldön sok iparág, mely itt felvirágozhatna, ha annak meghonosítása kellő előtanulmányozás után, megfelelő módon történék. Fiumében a kedvező tengeri forgalmat élvezi az ipar, ezért létesült itt már eddig is annyi hatalmas ipartelep és fog a háború után még sokkal nagyobb mérvekben létesülni. Nagyon sok és nagyon fontos munka várna a közgazdasági osztályra, mert ez volna tulajdonképpen a magva a tengerészeti hatóságnak, melyben nagyon sok egészséges eszmét lehetne dűlőre vinni. Természetes tehát, hogy gyökeresen át kellene szervezni a tengerészeti hatóság személyzetét.

A személyzetszaporításnak elvi ellenségei vagyunk, mert tudjuk, hogy a magyar állam jövedelmének 22—28 százalékát a tisztviselői karra költi. Ezért inkább a meglévő és bevált munkaerőket kellene fokozottabb előléptetésben részesíteni és a kormányzóság közgazdasági osztályának a tengerészeti hatóságba való kapcsolását oly

módon megbeszélni, hogy ezzel a tengerészeti hatóság fogalmazói karján semmi sérelem se essék.

Helyes megoldást keresünk a vezetésben is. A kormányzó megtarthatná az elnöki címet, ami tisztán méltóság, de ha le is mondana róla, még akkor is a kezében maradna a tengerészeti hatóság, mert hiszen ő gyakorolja Fiumében az egész kormányt megillető jogokat és főfelügyeleti hatásköre van az összes állami hatóságokkal szemben.

A másodelnököt azonban feltétlenül a konzuli kar legügyesebb tagjai közül kellene kiválasztani. Még pedig azért, mert a külföld tanulmányozása és a külföldön szerzett tapasztalatok olyanná teszik a magyar embert, mint Széchenyi, Andrássy és Eötvös, a magyar reneszánsz megalkotói voltak. Mellette a helyettes elnök egy fontos ügyosztálynak, talán a közgazdaságinak lehetne egyúttal a vezetője és ez a két fontos tényező, ha tehetséges és munkaképes fogalmazói kar áll mögötte, irányítója lehetne hajózásunknak és a fiemei kikötő kereskedelmi politikájának.

Ajánljuk ezeket az eszméket a kormány figyelmébe. Tesszük ezt a javaslatunkat a nemzet érdekében, mert tudjuk, hogy a hajózás egy kiaknázatlan aranybánya, melyet a háború után alaposan ki kell használni. Alapos előnye az, hogy ez a kincseshánya ügyes vezetés mellett kimeríthetetlen. S ha ezek az eszmék majd megérlelődnek és megvalósulnak, örömmel fogja látni minden hazafi, hogy megvalósul Széchenyi gróf látnokai mondása: Lesz még világhírhírű Fiuméből!

Háborus strófák.

Irta: RADÓ ANTAL.

ITALIA.

Még ifju voltam és már vont a lellem,
Itália, tebened bolyganom,
És bőven buggyant szívemből dalom,
Mit ősi glóriádról énekeltem.

Boldog valék, ha nyílt alkalmom
Hirdetni fényed áhitattal telten,
S az éneket, mely szólt toszkánai telken,
Magyar rimekbe szólni ajkamon.

Ma áttekintek hozzád, s elborultam
És szánva-bánva nézem ezt a multam,
Mely ellen keserűn fellázadok.

Ma látva téged állok haragra jőve,
Vágyam csak egy: érchegygel róni kőbe
A hitszegésed, a gyalázatot!

tek be a mállás állatok, a trén elakadt, a lovak belefagytak a hóba... bujjunk össze... mi lesz már?... megint csak havazik... nekik az oroszoknak, hányan buktak föl?... majd a hó, majd az eltemeti... ott is csak hegyek, jobbra-balra is... a hó egyre hull, játékosan kergetőznek a pihék, most puhák és meleg, mint otthon az anyánk ölelése... de most alattomos, vigyorogva csufolódik, közbe csak úgy lihegi a hideget és orkános jéggel vág szemközt... a kenyérszámban nincs semmi, csak töltény van még... nini, csupa szenvedő Krisztus cipeli a Mannlichert!... a hó megejté a vadonatúj esukasziürkét, meg a sarga bakancsot is, csupa rongyos szent ez a karaván, a fány megfagyott a szemekben és a lélekből rég kihűlt a vasárnap...

Soknak az élete is kellett, tavasszal pirosabb lesz erre minden virág, a többivel előbb-utóbb jött visszafelé egy kórházstafl: nini, hogy rikít a vöröskereszt a rozoga csues szekereken, a foltos ponyvák alatt nehéz sőhajtások nyögnek s a bután pipázó rutén az istennek se biztatná a lovait!... És most összetalálkoznak azokkal, akik mennek.... Isten ótalmazzon benneteket és a szép szűz Mária!... és jönnek tovább, haza, most már vonaton, csupa megkrisztusodott, drága magyar lélek... és köhögnek azóta... nem lehet elfelejteni, nem lehet elfelejteni... a kárpáti hó... És csendesen elaluszunk, a hőmérő kiesik, vagy félre fordul a szájukban.

En is azt hiszem, nem szabad, sohasem szabad elfelejteni, mi volt nekünk a kárpá-

VELENCE.

Kihattá lett a Szent Márkus tere,
A Schiavónin is halotti csend ül.
Mely pezsgő vidámsággal volt tele,
Ma a városra bomba hull a mennyből.

Hol villamfényben csillogott a part,
Ha szerenádra kondult már az óra,
Pár gázláng pislog, fátyollal takart,
A félve haza sompolygó lakóra.

A Lidón, magyarok gyűlőhelyén,
Hol annyi jókedv, annyiféle csab volt,
Ágyut s tараokot hordoz a fővény,
S egy-egy fényező hint az égre sávolyt.

A csónakosnép nem lát idegent
A kinek gondoláját felkinálja,
S a melyről máskor dévaj nóta csong —
Most ajka átkot szór a Quirinálra.

HIREK.

Ujév napjára

Jó kívánságokat kellene mondanom és szép szavakkal kellene elbucszatnom a letűnő régi esztendő. Azután fel kellene vennem a szmokingomat, hogy nagyot mulassak Szilveszter éjjelén az ismeretlen jövővény tiszteletére. Mindezt meg kellene tennem, hiszen ezt cselekedtem évről-évre, hosszú esztendők során.

Az újév mindig szép reményeket hozott és feledtette az elmúlt esztendő csalódásait. Egy kis reménység a legjobb álomital, gyönyörű álomképeket varázsol a sivár valóság helyébe. Egy pohár gyöngyöző pezsgő megédesíti szájunk keserűségét és a cigányzene akkordjai elhallgattatják lelkünk diszsonanciáját.

Igy lesz-e vajjon az idén is, Szilveszter éjjelén?

Lesz-e elég lelkielőnk hozzá, hogy magasra emeljük a poharat és áldomással köszöntsük az ismeretlen új évet? Tavaly még jókedvűen ittunk tavalyinég igazán reméltünk. Szent volt a hitünk, hogy az új esztendő meghozza a várva-várt változást. De nem ezt hozta meg, hanem sok keserű csalódást hozott, sok szürke bubánatot hozott és tépett reményeink ezernyi foszlányát viszi magával most, hogy a megsemmisülés örvénybe zuhan alá.

A lefolyt év nem váltotta be reményeinket, pedig ugyancsak kecségtetei vele. Az új esztendő nem ígér, nem kecségtet, nem mutat csábító fátyolképeket. Az új esztendő komoran, hidegen, farsangi vigasság nélkül teszi meg első lép-

ti hó. Azok miatt sem, akik megkrisztusodtak, azok miatt sem, akik szemfedőt kaptak benne, de azért sem — ezt mi akkor, ott még nem tudtuk — mert a kárpáti szenvedés, a magyar honvédek kálváriája alatt vonaglott halálosat az orosz rém. Ezt nem szabad elfejteni soha, inkább, akik papok vagytok, irjatok róla imádságot, óvónénikék gyerekverset mondjatok róla, magyar kisdedeknek, magyar iskolákban ezen silabizálják az ébécét és ne hiányozzék egyetlen olvasókönyvből sem, mi volt nekünk a kárpáti hó.

Drága aranyfedezet minden magyar álmunkra, ami eddig papiroson, vagy a lélekben élt, drága aranyfedezet, amihez hasonló nincs más, talán csak a doberdói ósz...

teit. Születését nem kíséri pezsgődurrogás és a szilveszteri mulatózók könnyelmű zaja.

Soha még ilyen siváran nem virradt ránk ujesztendő, mint az idén. Én épen ezért bizom benne. Komoly, kötelességtudó, jogos várakozásokat kielégítő ujesztendőt látok benne. Acélos akaratú lesz, mint egy magyar katona és rideg, mint egy germán tudós. Ez lesz az első esztendő, melynek küszöbét nem hangos duhajkodással, hanem komoly elszántsággal és a termékeny, értékes, komoly munkát meghozó béke utáni törhetetlen vágyakozással lépjük át.

És ha így lesz, akkor ez lesz hosszú idők után az első igazán boldog új esztendő melyet már oly régóta hiába kívánunk egymásnak ezen a napon.

v. e.

A kormányzó állapota. Wickenburg István gróf kormányzó állapota tartósan javul úgy hogy az orvosok már nem tartják segísnek a szokásos jelentések kiadását. A beteg kormányzó tömegesen kapja az üdvözléseket az évforduló alkalmából.

Református istentiszteletek. Az évforduló alkalmából Szilveszter napján délután 3 órakor istentiszteletet tartottak a református templomban, délután 6 órakor pedig a kivándorlóházban elhelyezett sebesült és beteg katonák részére volt istentisztelet. Az újévi istentisztelet délelőtt 10 órakor kezdődik.

Csendes Szilveszter. A mai Szilveszterestén tilos a túlságosan hangos ének és duhajkodás úgy az utcán, mint a kávéházakban, vendéglőkben és más nyilvános helyiségekben is. A rendőrfőkapitány szigorú utasítást adott ki közegeinek, hogy gondoskodjanak ennek a rendelkezésnek betartásáról és mindenütt lépjenek közbe, ahol a mulatság a mai komoly napokban meg nem engedhető zajjal folyik.

Hadisegély a protestáns lelkészeknek. A fiumei ev. ref. presbiterium tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy mindkét lelkészének 20 százalékos háborús fizetési pótlékot folyósít az 1916. évben.

Drága virágok. Az olasz háború következtében a virágkereskedelem is súlyosan szenved, mert az olaszországi virágbehozatal teljesen megszűnt és a fiumei kereskedők Bécsből kénytelenek virágot hozatni. Bécsből hollandiai virágot szállítanak, bár az sem lehetetlen, hogy olasz eredetű áru is akad a Svájcra át érkező küldemények között. A drága beszerzés annyira felhajtotta a virágok árát, hogy a legsilányabb rózsák 2 koronába, a legkisebb székfü 50 fillérbe kerül ma Fiumében, ahol még farsang idején is olcsón lehetett virágot kapni más esztendőkhöz. Ily körülmények között még a korlátolt számban megtartandó jótékonycélni farsangi multságokon is nélkülözni fogják az idén a hölgyek a virágot.

Nem találták meg Mileusniehné pénzét. Amióta Torrettán néhány tépet bankóra akadtak játszadózó gyermekek, több ízben különböző formában elterjedt az a hír, hogy a megölt Mileusniehné pénzét és ékszereit megtalálták, sőt akik a hírt városzerte kolportálták, tudni vélték annak a szerencsés személynek a nevét is, akinek markát a jutalomdíjjal kitűzött ezresek fogják nyomni. Természetes, hogy ezek a kőszá hírek tisztára a fantázia szüleményei. A már jelentett bankofoszlányokon kívül sehol sem találtak semmi pénzt. A rendőrség ma is csak annyit tud, hogy a bankókat egy lengyel ember tépte szét, aki azóta el-

távozott Fiuméből. Azt hiszik, hogy az illető orosz katona, aki megszökött fogságunkból és polgári ruhába öltözve bolyong vidékünkön.

Tilos a mozsárdurrogatás és lövöldözés. A városi rendőrfőkapitányság a nyilvános helyiségekre vonatkozó, lapunk más részén ismertetett szilveszteri rendeletén kívül közhírré teszi, hogy Szilveszter éjjelen és újév napján szigorúan tilos mozsárakat durrogatni és lövöldözni. Ezenkívül tudatja, hogy naplementétől hajnalig nem lesz megengedve az utcákon való csoportosulás. A tilalom megszegése azonnali beki-sérést és eljárás megindítását vonhatja maga után.

Nyolcvankilenc éves ember öngyilkossági kísérlete. A fiumei mentőket tegnap telefonon arra kérték fel Vegliából, hogy várják meg a fiumei kikötőben az Ungaró-Croata cunam érkező Velobit gőzöst, amelyen Braut János 89 éves vegliai lakost átmetszett törökkel, súlyos állapotban viszik Fiuméba. A mentők a jelzett időpontban kivonultak és a hajó megérkezése után nyomban beszállították a kórházba az öreg embert, akit ott azonnali gondos kezelés alá vettek. Állapota magas kora miatt életveszélyes. Braut egy beretváival ejtette magát a súlyos sebet, valószínűleg pillanatnyi elmezavarban.

Ahol veszélyes járni. Vale Antal cipész tegnap este 11 órakor ittas állapotban a holt Fiumára-csatorna partján haladt. Ott részben mámoros állapota, részben a sötétség miatt megbotlott egy láncban és a csatornába esett. Kiáltásaira többen elősiettek és miután kimentették a vízből, lakására kísérték. Ugyanígy járt Stiglich Ferenc susáki lakos, aki nem volt ugyan alkoholos állapotban, de szintén nem látta a sötétben a csatornán vesztegő bárkák horgonyláncait és megbotolva, a hideg vízbe zuhant. Szerencséjére idejében értek oda a segítségére siető emberek, akik kihúzták a vízből és hazakísérték.

Előfizetési felhívás.

A második háborús ujesztendő köszönt most a magyar nemzetre. A hazafias kötelességteljesítés kétszeres terhet ró minden emberre. Érzni ennek súlyát **A TENGERPART** is és fokozott erővel, fokozott igyekezettel teljesíti azt a nagy feladatot, ami a közönség informálásával és a hazafias lelkesedés és buzgalom ébrentartásával reá hárul.

Jól tudja azt a fiumei közönség, hogy milyen áldozatokkal szolgálja a nyilvánosságot és a magyarság érdekeit **A Tengerpart**, mióta a háború kitört. Vissza nem riadva a megcsappant jövedelmezőséggel épen nem arányos anyagi áldozatoktól, olyan lapot ad napról-napra a közönség kezébe, mely híven és teljes részletességgel tükrözteti vissza a véres világeseményeket. **A Tengerpart** kimerítő távirati rovatával vezet a fiumei sajtóban és a többi hírforrásokat gyakran félnapnál, sőt egész nappal is megelőzve közli a háború legújabb szenzációját.

Olvasóközönségünkön a sor, hogy kitartson mellettünk az új esztendőben is és előfizetéseivel támogasson bennünket ideális újságírói kötelességünk teljesítésében. Január elsején tizenharmadik évfolyamá-

ba lép **A Tengerpart** és a mögöttünk maradt hosszú idő évről-évre új szaporulatot hozott híveink táborának. Kérjük egy helybeli, mint vidéki előfizetőinket, hogy az előfizetést idejekorán megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Új előfizetések bármely naptól kezdve telefonon (12. szám), postán vagy személyesen jelenthetők be **A Tengerpart** kiadomivatalában, Klotild-utca (Via Clotilde) 4. I. emelet.

Előfizetési árak:

Egész évre 28 kor., negyedévre 7 kor.
fél évre 14 kor., egy óra 2. 40 kor.

Tisztviselők, altisztek és munkások havi 1.50 koronáért kapják **A Tengerpart**-ot.

Legújabb.

OROSZ FLOTTAAKCIÓ VÁRNA ELLEN.

ROTTERDAM, dec. 31. A Reuter-ügynökség Athénből jelenti: Hivatalos jelentések szerint az orosz flotta ismételt bombázta Várnát. A tüzelést különösen a királyi vár ellen irányították. A kár csekély. Az orosz hadihajók, miután még Baca kikötőt lőtték, ismeretlen irányban eltávoztak.

A SZALONIKI NAGY HARCOK KÜSZÖBÉN.

BERLIN, dec. 31. A Vossische Zeitung Athénből jelenti: A kormánylapok előkészítik a közvéleményt a bolgároknak Görögországba való benyomulására. Az ellenség Doirannál és Gevghelinél jelentékeny erőt koncentrált és rengeteg hadianyagot halmozott fel. A Szaloniki elleni német-bolgár támadás közvetlenül küszöbön áll.

OLASZ-SZERB TALÁLKOZÁS.

BUKAREST, dec. 31. Az Albániában járatos olaszok megtalálták az érintkezést a szerbekkel. Az olasz és a szerb vezérkar együttesen fognak operálni.

AZ OROSZOK DÖNTŐ MERKÖZÉST HIRDETNEK.

KRAKÓ, dec. 31. A Ruskij Invalid, az orosz vezérkar lapja írja: A döntő események gyorsabban fognak bekövetkezni mint gondolják. A döntő események az orosz határen fognak lejátszódni.

FEJLŐDŐ HARCOK ALBÁNIÁBAN.

PÁRIS, dec. 31. A Havas-ügynökségnek Janinából jelenti: **Albániában a szövetségesek összeütközései a bolgárokkal egyre gyakoribbak.**

MEGSZÁLLOTT GÖRÖG SZIGET.

LONDON, dec. 31. A Reuter-ügynökség Athénből jelenti: Hivatalos jelentések szerint a franciák megszállották Castellorizzo szigetet. A görög kormány tiltakozott a megszállás ellen.

AZ ANGOLOK BALKÁNI CSAPATAIKAT VISZIK ALEXANDRIÁBA

SZALONIKI, dec. 31. Az angolok Egyiptomban a törökök támadásától tartanak és ezért a balkáni frontról nagy csapatokat indítottak útnak Alexandriába. A franciák folytatják csapatszállításokat a Balkánra. Szaloniki túlsúfolysága miatt a csapatokat és a municiót Kalkidike partjain teszik partra.

Breisach R. os. és kir. udvari virágkereskedése és virágkereskedése ez uton kíván minden jóakarójának **boldog új évet.**

A „**Borsa**“ nagykávéház szívesen látott vendégeinek őszintén kíván **boldog új évet**
Dahmer Antal kávé

Tisztelt vendégeimnek és ismerőseimnek **boldog újévet** kívánok.

Budai Károly
a Budai szálló és kávéház tulajdonosa.

Az „**Adria**“ kávéház tisztelt vendégeinek ezuton kíván szerencsés és **boldog új esztendő**

Gianom János tulajdonos

Az „**Adria**“ étterem és szálló (via Adamich) m. t. vendégeinek **boldog új évet** kíván

Negri Tranquillo tulajdonos

A „**Grande**“ kávéház nagyrabecsült vendégeinek **boldog új esztendőt** kíván

Koval Imre kávé.

A „**Bonavia**“ nagyszálló és étterem igen tisztelt vendégeinek minden jót kíván az évforduló alkalmából

Paradeiser F. J. tulajdonos.

A „**Hungaria**“ szálló és étterem **igen tisztelt vendégeinek szerencsés új esztendőt** kíván

Puschnick Ferenc tulajdonos.

A „**Cervo d'Oro**“ vendéglő (Via Lod. Kossuth) m. t. vendégeinek az 1916. évre szerencsét és boldogságot kíván
Telef. 16-02. **Mileta József** tulajdonos

Minden egyes vevőjének **boldog új évet** kíván a Deák fasori
Sasso Bianco bar és cukrászda tulajdonosa.

Weiss M.

divat nagyáruház

B. u. é. k.

Malvič János fűszeres (Via Volta) szerencsés új évet kíván igen tisztelt vevőinek.

Jóakaró vevőinek minden jót kíván az évforduló alkalmából

Capudi M. Riva Marco Polo 2. az „**Alla Providenza**“ drogeria tulajdonosa.

Lovrinovich Mátyás

mészáros, Fiume Via Lod. Kossuth
1916. B. u. é. k.

A „**Specchi**“ kávéház t. vendégeinek ez uton kíván **boldog új évet**

a tulajdonos.

A „**Commercio**“ kávéház tisztelt pártfogóinak sok szerencsét kíván az új 1916-ik évben.

Marcetta Spiridione kávé.

Dedakin László uri és női fodrász (Adria palota) nagyrabecsült vendégeinek **boldog új évet** kíván.

Boldog új évet kíván!

Pellegrini Giacomo horbély és fodrász
Via Vincenzo de Domini.

Az „**Alla Roda**“ (Restaurant Pilsen) vendéglő m. t. vendégeinek **boldog új évet** kíván

Traugott Lipót tulajdonos.

Tisztelt vevőinek **boldog új esztendőt** kíván

Grün Benő férfiszabó.

A távolból, a hol, a legfőbb hadur és a haza iránti kötelességemet teljesítem, ez uton küldöm minden jóakarómnak legjobb újévi szerencsekívánataimat.

Ederer-Burger Gyula

a Deák szálló s étterem tulajdonosa.

A Carl-féle (volt Salamon) cukrászda igen tisztelt vendégeinek minden jót kíván az új évben

Carl Károly tulajdonos.

Igen tisztelt vevőinknek és jó ismerőseinknek ez uton kívánunk **boldog új esztendőt.**

Wellmann Testvérek vaskereskedők.

Tisztelt vevőinek és jóakaróinak **boldog új esztendőt** kíván

Neumann Zsigmond

bazár- s díszműtáru kereskedő.

M. t. vevőimnek és pártfogóimnak minden jót kívánok az 1916. évre.

Kurtz Sámuel

tejesarnok tulajdonos.

Fogadják igen tisztelt vendégeim legőszintőbb szerencsekívánataimat az új esztendőre.

Miazzi Péter fodrász (Corso).

Rosbacher Flórián

Europa szálló, étterem s Central kávéház.
B. u. é. k.

A Piazza Elisabettán levő „**Corso kávéház**“ m. t. vendégeinek **boldog és szerencsés új évet** kíván

Psihál János kávé.

Albanese István

modern fodrászterme (Via L. Kossuth 16)
t. t. vendégeinek **boldog új évet** kíván.

Boldog új esztendőt

kívánunk tisztelt vevőinknek és vendégeinknek.

Központi Tejesarnok.

Mélyen tisztelt vevőimnek és jóakaróimnak

BOLDOG ÚJ ÉVET KIVÁNAK.

Löwy Henrik
angol uriszabó.

Mélyen tisztelt vevőimnek szerencsés új évet és kellemes ünnepeket kíván

Ecker József
hentes-mester.

M. t. rendelőinek és jó ismerőseinek minden jót kíván az új esztendőre

Frankl József.

lakatosműhely tulajd.

A „TURUL“

cipőgyár fiumei fiókja nevében kellemes újévi ünnepeket és sok szerencsét kíván

BERGER MARK

Nagyrabecsült vendégeimnek és jóakaróimnak sok szerencsét az új évben.
Viale Deák 22. **Serkó Miklós**
fodrász.

A „**Kristály**“ gőzmosóda mélyen tisztelt rendelőinek ez uton kívánok **boldog új évet.**

Meinhardt I.

BOLDOG ÚJ ÉVET KIVÁNAK

Viale Deák 14. **Imró és Szrblyin**
fodrászterem tulajdonosok.

A „**Lloyd**“ étterem és szálló m. t. vendégeinek **boldog új évet** kívánunk

a tulajdonosok.

M. t. vevőimnek **boldog új esztendőt** és szerencsét kíván

Vezsil Benvenuto
csemegekereskedő.

Igen tisztelt rendelőinek és jóakaróinak szerencsés új esztendőt kíván

„**Unitas**“ műszaki vállalat
Csermely és Selva

Az „**Eperfa**“ vendéglő igen tisztelt vendégeinek **boldog új esztendőt** kíván

Weisz Jenő vendéglős.

M. t. vevőimnek és jóakaróimnak szerencsés, **boldog új esztendőt!**

Markovits S. kenyérgyáros.

Szíves jóakaróimnak és ismerőseimnek minden jót az évforduló alkalmából.

Korniczai G.

üvegkereskedő.

Demarmels G.

cukrász és sütő

B. u. é. k.

Tisztelt rendelőimnek, vevőimnek és jó ismerőseimnek **szerencsés új évet.**

Wihrheim G.

villanyszerelő üzlettulajdonos.

M. t. vevőimnek és jóakaróimnak ez uton kívánok minden jót az évforduló alkalmából.

Hertel József bőrdobos (Corso)

A fiumara utcai „**Edison**“ mozgó összes látogatóinak **boldog új esztendőt** kíván

Chilko József.

Nagyrabecsült vevőimnek az évforduló alkalmából minden jót kívánok.

Özv. Schellenberg Gyuláné

hentesüzlete „Nagy vásáresarnok.

Tisztelt megrendelőimnek és pártfogóimnak szerencsés új esztendőt kíván.

Molnár D. férfiszabó.

Igen tisztelt vevőközönségének **boldog új évet** kíván.

Cartesio Nicolò

csemegekereskedő (Corso 38).

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadóvállalat (Murai Jenő).

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia“ nyomdájában.

Perfektül németül s magyar beszélő anyanyelvű

nevelőnői társalkodónői

állást keres. Leveleket a kiadóhivatal továbbítja.

„EDISON“ MAGYAR MOZGÓ

Fiumara utca

Via Fiumara

Péntek és szombaton

Ujdonság Fiumében.

AZ ÉGŐ CIRKUSZ

Izgalmas szerelmi dráma 3 felvonásban.

Végül bohózat.

Kezdete köznapokon d. u. 4 órakor, vasárnap és ünnepnapon d. u. 3-kor.

Rendes helyek.

Legközelebb LYON L. A. 4 felvonásban.

ADAKOZZUNK

— a magyar Vörös-Kereszt Egyletnek! —

KÉRJE
 ingyen és bérmentve órákról, arany- és ezüst-árúkról, hangszerekről, fegyverekről stb. 4000 képet tartalmazó főárjegyzékeme.
Első óragyár, Konrad János cs. és k. udv. szállító,
 Brűx 1110 sz. (Csehország).
 Nikkel-horgony-óra K 3.80, jobb K 4.20, Ó-ezüst rem. fém-óra K 4.80, svájci horgonyművel K 5.—, háború-émlék-óra K 5.50, rádium-zsebóra K 8.50, ébresztővel K 24.50, nikkel-ébresztő K 2.90, fali óra K 3.40, 3 évi jótállással, szállítás utánvétellel. Kockázat nincs! Kicserélés megengedve vagy pénz vissza!

KÖNYVELEÉS
 magyar-német
LEVELEZÉS
 mindenféle
IRODAI-MUNKÁK
 elvégzésére ajánkozik olcsón délutáni, vagy esti órákra egy elsőrendű munkáró. Hadbavonult tisztviselők helyettesítésére kiválóan alkalmas. Cim a kiadóhivatalban.

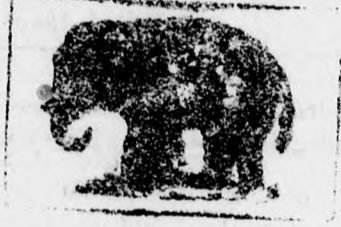
Ügyes himzőnő
 vállal himzési és fehérnemű munkát jutányos áron. Cim Via Operai 13 III. em. 17.
 Intelligens,
jó házból való leányt
 óhajtok 3 éves kisleányomhoz a délelőtti órákra. Okleveles óvónők előnyben részesülnek. „Gyermekszerező” alatt a kiadóba.

BUDAI
 SZÁLLODA ÉS KAVEHÁZ
 FIUME, DEÁK-KORZO.
 50 szoba
 Estéknként ifj. TORMA TONI cigányzenekara hangversenyez.
 Kifűző kávéházi italok és ételek. Bal- és külföldi lapok.
 Tulajdonos **BUDAI KAROLY**

MONATH ELLA
 old. zongoratanítónő Via Caserma 4., III. emelet.

MAGYARUL ÉS OLASZUL TUDÓ NYOMDÁSZ TANONCOT FELVESZ
 a Polinnia nyomda Flame-Belvedere 21.
Fiumei első magyar- és csepelezigeti fehér urasági borok
 Frankl Arnold borkereskedőnél a szabadkötőben (Punto Franco) levő IV. raktárban kaphatók.

Catti György utoda
 cs. és kir. udvari szállító
GYOGYSZERTÁRA
 a városi torony mellett
 Ajánlja magát minden orvosi rendelés a-zonnái és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpapánok, az összes ásványvizek, toalettcikkkel szépitőszerek stb. stb.
FIUME.
 Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
 táblácskákban.

VÉDJEGY.
 A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Nemzetközi Halottszállítási iroda
 Temetkezési Intézetek Egyesülése
 BUDAPESTI iroda VIII., Üllői ut. 14. I. em. 1.
 Telefon: József 32-12.
 Elhunyt hőseink exhumálását, hazaszállítását és az ezekkel kapcsolatos összes teendők végzését, kegyeletesen, szaksterüen, gyorsan és a legmegtányosabb feltételek mellett intézi.
 Az Ország minden részében és a Külföldön mindenütt működő tagjai a megbízásoknak akadálytalan, és gyors teljesítését teszik lehetővé.

Újévi ajándékoknak
 Ajánljuk nagy választékunkat:
 Nőiruha szövetekben. Kosztümök és bluzok részére — Selyem szöveteket — Ruháknak és bluzoknak valót.

Csipkeszöveiteinket, mosószöveteket és barcheteket.
 Nagy választékunkat szőrme árúkbán, kolliékban, gallérokban és muffokban.

Asszonyoknak és leányoknak
 való konfekciót nagy választékban
Uri és hölgy fehérneműt.
 Nyakravalókat és szövött árúkat. Szőnyegeket, függönyöket. Agy elé való szőnyegyet, vászonneműeket, kávé - garnitúrákat, Abroszokat, törülközőket és szalvétákat.

Mindent az ismert legolcsóbb áron.
 Nagybecsű látogatásukat (vételtkéngyszer nimes-) kéri mély tisztelettel

WEISS M.
 Fiume, csak Corso 11.
 Trieszt Bécs IX.
 Corso 7-9-11.

Tamburino vendéglő
 Pénteken 1915 december 31.-én:
Nagy Szilveszter ünnepély
 hangversennyel egybekötve.
 Kezdeté 8 órakor. Szabad bemenet.
 Alulirott egyben felhasználja az alkalmat, hogy m. t. vendégeinek boldog új esztendő t kívánjon.
 Tisztelettel
BARBIS ANGELO tulajd.

Blažek K, és Társa
 autogarage és javító műhely
 Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73
 Automobilok, motociklik, kerékpárok és minden hazzávaló kellék eladása.